

BEATRICE BEDNARIK ȘI ALEXANDRU DAVIDIAN,
FAMILIA BEDNARIK ÎN ARTA ROMÂNEASCĂ,
București, Editura Vellant, 2020, pp. 4-382.

*drd. Ana Rusan-Görbe*¹

Abstract: Important family documents and photographs are revealed to the public, concerning the life and activity of three members of the Bednarik artists – Ignat, his wife Elena and their daughter Beatrice.

Keywords: Artists, biography, art studies, watercolor technique.

Familia Bednarik în arta românească este o lucrare care întrunește două studii ample, primul redactat de Beatrice Bednarik, iar al doilea de Alexandru Davidian, ambele înnobrate cu remarcabilele acuarele ale lui Ignat Bednarik, eroul principal al acestei lucrări. În plus, ne putem delecta și cu lucrările soției sale Elena, dar și ale fiicei sale, Beatrice Bednarik. Deși este alcătuită din două părți, avem de-a face cu o carte omogenă, studiile completându-se reciproc.

Deosebita lucrare a Beatricei Bednarik a fost de fapt teza de doctorat pe care aceasta a susținut-o în anul 1978 la Universitatea Babeș Bolyai din Cluj-Napoca. Lucrarea a fost completată după 1990 cu informații, imagini și documente ce nu puteau să apară în timpul comunismului. Pe lângă amănunțele colaborării lui Ignat Bednarik cu Regina Maria, au fost adăugate imagini după lucrări aflate în colecții particulare.

Lucrarea este structurată în patru cărți și două anexe în care ni se prezintă pe rând membrii familiei Bednarik. Primele două cărți sunt dedicate acuarelistului Ignat Bednarik, cartea a treia este închinată Elenei Bednarik, soția acuarelistului, în timp ce cea de a patra carte ne prezintă viața unicei fiice a soților Bednarik și a nume Beatrice. Prima anexă ne oferă informații despre expozițiile lui Ignat, iar cea de-a doua ne încântă cu fotografii din arhiva Familiei Bednarik.

Lecturarea acestei cărți ne face, inevitabil, să suferim și să ne bucurăm alături de Ignat Bednarik pe numele său complet Ignat-George-Cristof Bednarik, un tânăr ambițios, dar foarte sărac, provenit dintr-o familie cu doisprezece copii, el fiind mezinul. De fapt a fost al treilea copil al mamei sale, Genoveva, și al doisprezecelea copil al tatălui, Adalbert, provenind din al doilea mariaj. Tatăl, croitor de dame, nu și-a permis să-i facă nici măcar un palton în studenție, astfel că în primii doi ani, la Școala de Belle-Arte din București, a fost nevoit să îndure iernile geroase doar în costum și acela primit de pomană și modificat pe măsura sa de către tatăl său. Cu toate acestea, nu s-a lăsat descurajat, a continuat să învețe și să muncească pentru că arta îi curgea prin vene, iar crezul său era „Fii bun și tare!”. În tinerețe a suferit permanent de foame, pâinea neagră militară și halvaua de 10 bani fiind „regalul” său de fiecare zi pe care îl împărțea cu generozitate alături de pictorul Theodorescu-Sion care era la fel de „bogat”.

1. *Drd. Ana Rusan-Görbe* este doctorand la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” din București; ana_rusan@yahoo.com.

Dacă destinul nu ar fi intervenit, drumul lui Ignat poate ar fi fost altul, dacă nu l-ar fi întâlnit la Turnu Severin pe profesorul Tassa Ivcovici, „un profesor bun în toate privințele”, dacă n-ar fi luat locul I, în primul an de liceu cu opera „Cap de faun”, sau dacă G. D. Mirea nu l-ar fi introdus la Belle-Arte, de Sfântul Dumitru, în clasa sculptorului Ion Georgescu, un mare desenator care studiasc cu Frederic Storck. Lui Georgescu îi datorează activitatea de acuarelist.

Meritul celor doi autori constă în readucerea în atenția publicului a vieții și operei maestrului acuarelist, Ignat Bednarik, căzut pe nedrept în uitare. În epocă, talentul i-a fost deopotrivă remarcat și apreciat de regina Maria care a colaborat cu artistul în scopul ilustrării unor povești, scrise de suverană, dintre care amintim „Crinul Vieții”, „O poveste de la Sfântul Munte”, „Regine încoronate” cât și litografia pentru Calendarul Reginei Maria din 1918. Tot lui îi datorăm ilustrațiile „Basmelor românilor” scrise de Petre Ispirescu, realizate între 1925-1926.

Artistul a trecut cu bine peste lipsurile din Viena unde a încercat, fără succes, să urmeze regulat cursurile Școlii de Artă, dar și de perioada studiilor efectuate, la seral, în München cât și peste vicisitudinile Primului Război Mondial când a fost înregimentat pe frontul din Moldova. Liniștea și-a găsit-o alături de marea iubire a vieții lui, Elena Alexandrina Barabas, artistă care a excelat în metaloplastie și tehnica batik, executând însă și lucrări de coreoplastie. Colaborarea celor doi soți s-a concretizat în *Bazarul Artistic*, amplasat pe Calea Victoriei, *vis-à-vis* de Calea Griviței, deschis după ce s-au întors din străinătate, care funcționa drept galerie de artă, magazin, dar și sală de cursuri pentru elevii lor. Această afacere de familie le-a oferit câțiva ani de liniște și prosperitate.

Familia s-a extins, rodul dragostei lor fiind Adrian și Beatrice Ioana. Mezina a fost cea care a îmbrățișat, mai târziu, cariera artistică a părinților săi. Mai întâi s-a înscris la Litere, dar din cauza unor probleme familiale a renunțat la studii. Soarta i-a fost totuși favorabilă, reușind să ocupe, de-a lungul timpului, mai multe funcții în cadrul Muzeului Național de Artă al României, de la îndrumător muzeal, la cercetător științific, muzeograf și în final muzeograf principal. Beatrice a moștenit ambiția de la tatăl său, reușind, în pofida tuturor necazurilor, să finalizeze studiile de Drept și Facultatea de Arte Decorative, Secția Istoria și Teoria Artelor de la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București.

Cei doi autori au reușit să ne transpună într-o lume demult apusă când bunul-simț, respectul, cultura, prietenia și demnitatea erau la mare cinste. Totul era făcut cu pasiune și conștiinciozitate, lucru care răzbate din multitudinea de lucrări prezentate pe filele lucioase ale cărții, multe dintre lucrări nici nu se mai păstrează. Noi avem onoarea de a admira acuarelele dispărute datorită intuiției și dorinței micuței Beatrice de a realiza un album cu fotografii ale majorității operelor tatălui său.

Correspondența și documentele păstrate de familia Bednarik aduc în atenția cititorului personalități ilustre ale epocii care l-au cunoscut și apreciat pe Ignat, cum ar fi sculptorul Gheorghe Anghel, pictorul Rudolf Schweitzer-Cumpăna, scriitoarea Margareta Miller Verghi, Hortensia Papadat-Bengescu sau Martha Bibescu, o susținătoare a muncii artistului.

Reușim să savurăm această carte în ciuda complexității ei și să ne bucurăm că mai există oameni ca Beatrice Bednarik și Alexandru Davidian, care păstrează vii oamenii mari, dar modești, care au trecut ca și noi pe aici, dar au știut să lase ceva în urma lor, acel ceva care ne umple inima și sufletul de frumos.